

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»

КАФЕДРА МІЖНАРОДНОГО ТА ЄВРОПЕЙСЬКОГО
ПРАВА

**«ПРАВА ЛЮДИНИ В ПЕРІОД
ЗБРОЙНИХ КОНФЛІКТІВ»**

Збірник матеріалів Міжнародної науково-
практичної конференції
(м. Одеса, 1 листопада 2024 року)

2024

УДК
341.231.14:355.271(062.552) П68

*Друкується за наказом ректора Національного університету
«Одеська юридична академія» О. В. Тодошцака
(наказ № 3177-44 від 08.10.2024 р.)*

Відповідальний редактор – президент Національного університету «Одеська юридична академія», академік НАПрН України, доктор юридичних наук, професор, Заслужений юрист України **Ківалов С.В.**
Заступник відповідального редактора – проректор з наукової роботи Національного університету «Одеська юридична академія», доктор юридичних наук, професор, професор кафедри міжнародного та європейського права, Заслужений юрист України **Аракелян М.Р.**

Укладачі:

Бехруз Хашматулла Набісвич – доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри міжнародного та європейського права Національного університету «Одеська юридична академія»;

Мануїлова Катерина Вікторівна – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри міжнародного та європейського права Національного університету «Одеська юридична академія»;

Грушко Мальвіна Валеріївна – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри міжнародного та європейського права Національного університету «Одеська юридична академія»;

Гребенюк Дмитро Олегович – PhD, асистент кафедри міжнародного та європейського права Національного університету «Одеська юридична академія».

Матеріали видано в авторській редакції. Повну відповідальність за достовірність та якість поданого матеріалу несуть учасники конференції, їх наукові керівники, які рекомендували матеріали до друку.

Адреса редколегії:

Національний університет «Одеська юридична академія», кафедра міжнародного та європейського права, м. Одеса, 65009, вул. Фонтанська дорога, 23. Тел. +38(048)719 8685

«Права людини в період збройних конфліктів»: Міжнародна науково-практична конференція, присвячена 75-річчю прийняття Женевських конвенцій про захист жертв війни 1949 року та Міжнародному дню прав людини. 1 листопада 2024 р., м. Одеса: збірник матеріалів конференції. Одеса. 2024. 539 с.

© НУ «Одеська юридична академія», 2024

© Кафедра міжнародного та європейського права НУ «ОЮА»

(Європейська конвенція з прав людини). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text

3. Міжнародна конвенція про ліквідацію всіх форм расової дискримінації. URL:

https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_105#Text

4. Романова А. А. Система забезпечення прав і свобод людини та громадянина в Україні. *Форум права*. 2012. № 2. С. 599–603.

Ключові слова: механізми захисту прав людини, ООН, декларація, правові засоби, міжнародне право, конвенції, Генеральна Асамблея ООН.

Ахмад Зубайр

*доктор філософії в галузі міжнародного права,
доцент кафедри менеджменту Міжнародного
гуманітарного університету*

ДІЯЛЬНІСТЬ УПРАВЛІННЯ ООН З ПРАВ ЛЮДИНИ В СФЕРІ МЕНЕДЖМЕНТУ МІЖНАРОДНОГО БІЗНЕСУ

Менеджмент міжнародного бізнесу – це діяльність, яка пов’язана із управлінням бізнесу, що включає в себе планування, організацію, координацію та контроль діяльності в міжнародному середовищі. Під міжнародним середовищем розуміється управління бізнесом, що може працювати у двох або більше країнах, що ускладнює процес дотримання прав людини.

Складність захисту прав людини в

міжнародному бізнесі полягає в тому, що фірма або компанія може працювати в багатьох країнах, де можуть бути різні стандарти в галузі захисту прав людини. Саме міжнародне право створює стандарти у багатьох галузях, в тому числі і в галузі захисту прав людини. Наприклад, Загальна декларація з прав людини 1948 року стала основою у питанні захисту прав людини для всієї міжнародної спільноти. Саме міжнародне право створює стандарти, яких дотримуються держави і мають дотримуватись представники менеджменту міжнародного бізнесу для того, щоб були захищені права людей.

Організація Об'єднаних Націй є важливою організацією, яка працює в багатьох галузях міжнародного права, в тому числі і в галузі захисту прав людини. В 1993 році було створено Управління верховного комісара з прав людини, головною місією якого є забезпечення захисту прав людини по всіх сферах життя.

Резолюція 48/141 Генеральної асамблеї Організації Об'єднаних Націй встановила, що Верховний комісар діє на основі статуту Організації Об'єднаних Націй, Загальної декларації з прав людини, інших міжнародних актів, визнає всі громадянські, економічні, соціальні, політичні права, які є універсальними, неподільними та взаємопов'язаними, а також зобов'язується заохочувати та захищати всі права людини та основні свободи [3].

Управління верховного комісара з прав людини, виходячи з вищевказаного, є частиною структури Організації Об'єднаних Націй, яка координує міжнародну діяльність в сфері захисту

прав людини, контролює процеси, створює стандарти та рекомендації для захисту прав та основних свобод людей.

Менеджмент міжнародного бізнесу – це діяльність яка прямо пов’язана із людиною. Управління міжнародною компанією або фірмою - це важкий процес підприємницької діяльності, який включає в себе управління людьми, які працюють на компанію.

Держави мають захищати людей від порушення їх прав і основних свобод з боку міжнародних компаній, але іноді держави не діють ефективно. Міжнародні компанії також можуть нести відповідальність за дотримання прав людини.

Для прикладу, Загальна декларація з прав людини в 23 статті встановила, що кожна людина має право на труд, на вільний вибір роботи, справедливі та сприятливі умови праці, а також на захист від безробіття. Також ця стаття встановила, що кожна людина має право на рівну оплату без будь-якої дискримінації, на справедливу винагороду за виконану роботу, яка зможе забезпечити гідне існування працівника і його сім’ї [1].

Саме цих стандартів повинні дотримуватись держави, а також міжнародні компанії. Але бувають випадки коли порушуються права людини і саме для цього в міжнародній сфері мають бути міжнародні механізми, до яких могли би звертатись люди, права яких порушуються і на які не активно реагують державні органи.

Саме таким механізмом захисту прав людини є Управління верховного комісара ООН з прав людини. Управління є надважливим органом в структурі

Організації Об'єднаних Націй, який розробляє стандарти і рекомендації в сфері захисту прав людини під час підприємницької діяльності міжнародного бізнесу. Саме для таких цілей, наприклад, управлінням було встановлено Керівні принципи підприємницької діяльності в аспекті прав людини.

Цим документом було встановлено принципи підприємницької діяльності, які застосовуються до всіх держав і до всіх компаній, незважаючи на їх розмір та структуру. Документ встановив принципи як для держав, так і для компаній, тобто відповідно до документу встановлено принципи, за якими має діяти держава та її органи в питанні захисту прав людини. Відповідно до документу, саме держава має забезпечувати захист прав людини під час діяльності представників бізнесу. Держава має встановити законодавчі норми, які будуть встановлені у відповідності до міжнародних стандартів і слідкувати за дотриманням цих норм компаніями, які діють на території держави.

Як вказано вище, Керівні принципи підприємницької діяльності в аспекті прав людини встановили також принципи, за якими мають діяти представники міжнародного бізнесу. Відповідно до цього документу, підприємства мають дотримуватись прав людини. Менеджмент міжнародного бізнесу має уникати порушень прав людини, а також встановлено, що відповідальність підприємств за дотриманням прав людини поширюється на міжнародно визнані права людини, під якими розуміються, як мінімум, права, закріплені у Міжнародному біллі про права людини та

принципи, що стосуються основоположних прав, які викладено у Декларації Міжнародної організації праці про основоположних засадах та правах у сфері праці [2].

Також вищевказаним документом встановлено принципи щодо державних і недержавних механізмів захисту прав людини, до яких можуть звертатись люди для відновлення порушених прав в сфері менеджменту міжнародного бізнесу.

В цілому Управління Верховного комісара ООН з прав людини може реагувати на порушення прав людини під час діяльності в сфері менеджменту міжнародного бізнесу, також займається захистом прав людини, особливо найбільш вразливих груп.

Управління Верховного комісара ООН з прав людини співпрацює з владою держав, законодавчими органами, судовими органами, національними інститутами, громадянським суспільством, регіональними та міжнародними організаціями, а також системою Організації Об'єднаних Націй з метою розвитку та зміцнення можливостей, зокрема, на національному рівні, щодо забезпечення захисту прав людини в сфері менеджменту міжнародного бізнесу відповідно до міжнародних стандартів.

Підводячи підсумки важливо вказати, що менеджмент міжнародного бізнесу - це вагома сфера діяльності, яка впливає на економічний розвиток держав і багато інших сфер, а також прямо пов'язане із діяльністю людей, де важливо захищати права людей, а також створити механізми для захисту прав та основних свобод. Саме міжнародне право є базою, яке створює стандарти та принципи в галузі захисту прав людини в цілому, а також в сфері менеджменту

міжнародного бізнесу. Саме для цього було створено Загальну декларацію прав людини, в 1948 році, яка встановила норми щодо заборони дискримінації працівників, встановила норми щодо рівної та гідної системи винагороди людей під час роботи, та багато інших прав і свобод, які мають захищатись. Структурним підрозділом Організації Об'єднаних Націй, який напряду відповідає за дотримання прав людини та основних свобод, а також створює принципи і механізми для захисту прав людей є Управління верховного комісару з прав людини, в рамках якого було створено Керівні принципи підприємницької діяльності в аспекті прав людини, які встановили відповідальність держав та компаній в сфері захисту прав людини під час підприємницької діяльності.

Джерела:

1. Загальна декларація прав людини 1948 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#Text
2. Керівні принципи підприємницької діяльності в аспекті прав людини 2011 року. URL: https://www.ohchr.org/sites/default/files/documents/publications/guidingprinciplesbusinesshr_ru.pdf
3. Резолюція 48/141 Генеральної асамблеї ООН 1993 року. URL: <https://documents.un.org/doc/resolution/gen/nr0/716/91/img/nr071691.pdf>

Ключові слова: міжнародне право, менеджмент, менеджмент міжнародного бізнесу, ООН, права людини, підприємницька діяльність, Управління ООН з захисту прав людини.

ЗАКАЛЕНКО О.В.

Окремі аспекти права звернення до адміністративного суду в умовах воєнного стану..... 160

БОДИРЄВ Д.А., ПРИСТИНСЬКИЙ Б.О.

Сучасний досвід організації фізичної підготовки для стрільби з пістолета слабкою рукою у збройних силах країн НАТО..... 166

ПІДГОРОДИНСЬКА А.В.

До питання про гарантії здійснення адвокатської діяльності в кримінальному провадженні: сучасний стан і перспективи 170

Секція № 3**Міжнародні механізми захисту прав людини****КОНОНЕЦЬ О.М., ТИМОШЕНКО Є.М.**

Міжнародні механізми захисту прав людини 179

КОНОНЕЦЬ О.М., ГЛУШКО К.В.

Механізми захисту прав біженців в період збройних конфліктів 186

КОНОНЕЦЬ О.М., КОБЕРНИК Д.Б.

Захист прав людини в Україні під час воєнного стану 192

КОНОНЕЦЬ О.М., ГОНЯНА К.В.

Право на справедливий суд як базова міжнародно-правова гарантія в процесі здійснення судочинства 198

БОРЩЕВСЬКА О.М.

Межі дотримання прав людини щодо видозміни геному людини ... 203

ІВАНОВА Н.Г., БАСЮК В.В.

З Україною Європа змушена реформуватися (за матеріалами французької газети Le monde)..... 210

МАНУЇЛОВА К.В.

Роль міжнародного кримінального суду у розслідуванні та притягненні до відповідальності за воєнні злочини 214

МІНЧЕНКО Д.А.

Виконання рішень ЄСПЛ у Великій Британії: приклад для України.....
.....219

СМИРНОВ М.І.

Міжнародні механізми захисту прав людини в період збройних конфліктів (в контексті співробітництва України з Міжнародним кримінальним судом).....227

ФЕДОРОВА Т.С., ГАЛІМСЬКА П.В.

Міжнародно-правові стандарти правоохоронної діяльності 234

ЩЕРБАК Г.Р., РАШКІВСЬКА М.В.

Міжнародні механізми захисту прав людини 238

ЗУБАЙР А.

Діяльність управління ООН з прав людини в сфері менеджменту міжнародного бізнесу 243